

Относно: Данъчно третиране на вземане

Във връзка с постъпило запитване вх. №/15.01.2014г. в Дирекция „Обжалване и управление на изпълнението”, Ви уведомяваме:

В запитването е посочено, че дружеството има вземане по фактури. Съгласно изложената фактическа обстановка дружеството длъжник е в неплатежеспособност, което поражда въпрос относно събирането на вземането. Дружеството кредитор има предложение за изкупуване на вземането чрез цесия.

Въпросът, който се поставя е: какво е данъчното облагане на конкретната сделка?

Предвид посочена в запитването информация и съобразявайки относимата правна уредба за 2014г., изразяваме следното становище:

Вземанията са договорни права за получаване на парични средства или други активи срещу предоставени стоки, продукция, пари или услуги. От счетоводна гледна точка вземанията от клиенти представляват финансови активи съгласно СС 32 Финансови инструменти, тъй като са свързани с бъдещо получаване на парични средства. Съгласно т. 11.5, б. "г" от СС 32 "Финансови инструменти", при отписване на финансов инструмент поради прехвърляне, резултатът от сделката се отчита като текущ финансов приход или текущ финансов разход. Една от възможностите за отписване на финансов актив – вземане от клиент е прехвърлянето му от кредитора на трето лице /друг кредитор/, т.е. сключване на договор за цесия. Цесията е сделка с финансов характер и е регламентирана в чл. 99 – 100 на Закона за задълженията и договорите. В резултат от сделката по продажбата на вземане не се отчита счетоводен разход, когато продажбата е по номиналната стойност на вземането. Но в зависимост от конкретните обстоятелства, свързани с очакваната бъдеща събираемост може да се отчете счетоводен разход, който се формира от отбива /сконто/ от номинала на вземането. Счетоводният разход е размерът на намалението /от данните в писмото 3800 лв. /4800-1000// и зависи от причините за цедиране на вземането, т.е. дали то е трудносъбираемо, несъбираемо, частично събираемо, от финансовото състояние на длъжника, търсено ли е по съдебен ред и други. Резултатът от сделка по продажба на вземане сам по себе си не е обект на облагане с корпоративен данък, а е част от общия счетоводен резултат. Обект на облагане с корпоративен данък е данъчният финансов резултат /данъчна печалба или загуба/, който е резултативна величина. Той се получава от счетоводния финансов резултат след извършените увеличения и намаления, регламентиращи в Закона за корпоративното подоходно облагане /ЗКПО/ - чл. 18, чл. 19 и чл. 22 от закона.

Съгласно чл. 34, ал. 1 от ЗКПО приходите и *разходите* от последващи оценки на вземания и разходите *от отписване на вземания като несъбираеми не се признават за данъчни цели в годината на счетоводното им отчитане, при условие че в същата или в предходна година не е настъпило някое от обстоятелствата по чл. 37.* Тези условия са следните:

1. изтичане на три години за вземанията с тригодишен давностен срок или на 5 години за вземанията с петгодишен давностен срок от момента, в който вземането е станало изискуемо;

2. възмездно прехвърляне на вземането;

3. производството по несъстоятелност на длъжника е прекратено с утвърден оздравителен план, в който се предвижда непълно удовлетворяване на данъчно задълженото лице; непризнатите приходи и разходи се признават за данъчни цели само по отношение на намалението на вземането;

4. с влязло в сила съдебно решение е постановено, че вземането или част от него е недължимо; непризнатите приходи и разходи се признават за данъчни цели само по отношение на недължимата част от вземането;

5. преди изтичане на съответния срок по т. 1 вземанията са погасени по силата на закон;

6. при заличаване на длъжника, когато вземането или част от него е останало неудовлетворено - признава се до размера на неудовлетворената част.

Във връзка с посоченото от Вас в запитването, счетоводният разход формиран при отписване на вземане ще се признае за данъчни цели при изпълнение на някое от посочените по-горе условия. Когато длъжника е в производство по несъстоятелност /посочена е неплатежеспособност/ и същото е прекратено с утвърден оздравителен план по реда на Търговския закон и се предвижда непълно удовлетворяване, разходът ще е признат за данъчни цели в размер на намалението на вземането. В случай на възмездно прехвърляне на вземане /цесия/ и отчитане на счетоводен разход от сделката не се прилага режима за увеличение на счетоводния финансов резултат.

Освен посоченото до тук, обаче следва да се има предвид, че в ЗКПО има разпоредби, които регламентират, че при сключване на дадена сделка може като краен резултат да се реализира отклонение от данъчно облагане, независимо от това дали лицата са несвързани или свързани. Търговските и финансови взаимоотношения между лицата при сключване на дадена сделка следва да се подчинени на пазарните изисквания, т.е. цената на сделката по продажбата на вземане е необходимо да е пазарната такава. В допълнителните разпоредби /ДР/ на ЗКПО в § 1, т. 14 е посочено, че пазарна цена е цената по смисъла на § 1, т. 8 от ДР на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс /ДОПК/, а именно сумата без данъка върху добавената стойност и акцизите, която би била платена при същите условия за идентична или сходна стока или услуга по сделка между лица, които не са свързани. Методът за определяне на пазарната цена следва да е съобразен с разпоредбите на Наредба № Н-9 от 14.08.2006г за реда и начините за прилагане на методите за определяне на пазарните цени. Освен посочените в наредбата методи пазарна оценка на вземането може да бъде съобразена с разпоредбата на чл. 65 от наредбата. Съгласно посочената норма за целите на определяне на пазарните цени по смисъла на тази наредба при необходимост могат да се ползват и оценки на лицензирани оценители и заключения на вещи лица.

Предвид изложеното във връзка със сделката по продажба на вземане може да възникне отклонение от пазарната цена, което се регулира чрез прилагане на разпоредбите на чл. 15 и чл. 16 от ЗКПО, т.е. за данъчни цели се приема тази данъчната основа, която би се получила при извършване на обичайна сделка от съответния вид по пазарни цени и насочена към постигане на същия икономически резултат, но която не води до отклонение от данъчно облагане.